

in epistolam ad Titum III

Infirmatē ppriam. puer. 18. Cum obsecrationibus lo-
quitur pauper. Quādoq; cum imperio considerādo aucto-
ritatem comissam. 2. Corin. vltimo. An experimentum
queritis eius qui in me loquitur christus. Vel cum man-
suetudine ad bonos. cū austeritate ad obstinatos. habet
autē moneri vt cum imperio arguat: quia naturaliter sus-
cit mitis. 1. Ti. 4. Nemo adolescentiaz tuam contēnat.

Capitulum tertium.

Admonere illos p̄ncipibus et po-
testatib⁹ subditos esse. dicto obe-
dire. ad omne opus bonuz para-
tos esse: Nemine blasphemare:
non litigiosos esse: sed modestos: omne ostē-
den tes mansuetudinē ad omnes homines
Eramus em̄ aliquando et nos insipientes et
increduli: errantes: seruientes desiderijs et
voluptatibus varijs: in malicia et inuidia
agentes odibiles: odientes inuicem. Cum
autem benignitas et humanitas apparuit sal-
uatoris nostri dei: non ex operibus iusticie
que fecimus nos: sed fm̄ misericordiaz suā
saluos nos fecit per lauacrum regeneratio-
nis et renouationis sp̄s sancti: quem effudit
in nos abunde p̄ iesum christum saluatorem
nostrum. vt iustificati gratia ipsius heredes
simus fm̄ spem vite eterne. Fidelis sermo
est. Et de his volo te cōfirmare vt curēt bo-
nis operib⁹ p̄cesse q̄ credunt deo. Hec sunt
bona et vtilia hominibus.

Supra apostol⁹ posuit particulares admonitiones p̄-
tinentes ad singulos status: hic ponit generales ad omnes
Et p̄mo ponit ipsas. Secundo rationem ipsaz ibi. Era-
mus et c. Tertio inducit ritū ad vtriusq; predicatōē ibi.
Et de his volo te. et c. Circa p̄mū duo facit. quia p̄mo
monet omnes qualiter se habeant ad superiores. Secun-
do quomō ad equales ibi. Nemine blasphemare. et c.
Item p̄ma in duas. q̄ p̄mo ostēdit q̄ superiorib⁹ debēt
subditi reuerentiā subiectionis. Secundo obedientiaz
iussōis ibi. Dico obedire et c. Dicit ergo. dixi de quo mo-
neas predictos: sed admonere illos id est omnes. p̄ncipib⁹
id est maiorib⁹ sc̄z regib⁹ et huiusmodi. et p̄ratis: id est
alijs officialib⁹ et c. 1. Pe. 2. Subiecti estote omni hūane
creature pp̄ dei suae regi tanq̄ excellēt: siue duob⁹ tanq̄
ab eo missis et c. Ro. 13. Omnis aia potestatis sublimio-
ribus subdita sit. Et hec monitio necessaria est p̄mo ad
tollendū errorem circa iudeos q̄ dicit non esse obediendū
mandatis hoim. Secūdo vt nullā inquietudinē facerēt
in ecclia. Tertio tenent ad obediētā iussōis. Heb. vi
timo. Obedite prepositis vestris et subiaccete eis et c. Et
dicit. Dico id est ad soluz verbum p̄sctis. 1. Reg. 15.
Melior est em̄ obediētā q̄ victime et c. 2. thessal. 3. Si
quis non obederit verbo n̄ro p̄ ep̄lam hunc notate et c.
Non solū autē est necessaria p̄mptitudo: sc̄z discretio. An
dicit. ad omne opus bonū: alioquin nō esset obediendū.
Tūc em̄ magis deo obediendū est q̄ maior est. Act. 4.
Si iussū est in conspectu dei vos potius audire q̄ deum
iudicare. Unde milites nō tenent obedire in bello iussū
suo. Deinde cū dicit. Nemine et c. ostendit qualiter se
habeant equales. Et p̄mo q̄ ad vitatōē mali. Secūdo

quo ad operationes boni ibi. Sed modestos et c. Non
autē eos specialiter de verbis: quia in primitiua ecclia
pauci peccabant factis. Verbis autē aliquis peccat p̄-
mo contra personam eius si ei impropria inferat. Unde
dicit. Nemine blasphemare. Sed contra. quia blasphe-
mia est relatio criminis in deum. Non ergo est blasphe-
mia in p̄mū. Respondeo inquantū collectio p̄mi res-
fertur in dilectionem dei. et honor proximi in honorē dei
sic et eius impropria est in deum. Sumit ergo hic blas-
phemare p̄ qualibet maledictione occulta vel manifesta
2. Pe. 2. Sectas non metuūt introducere: blasphemias
tes. Secūdo quis peccat contra res exteriores. Et ideo
dicit. Non litigiosos esse. Vbi est sciendum q̄ tria sunt
genera hominum. Quidā eorum sunt virtuosī et duo vi-
tiosī. Quidā em̄ omnibus verbis auditis in nullo cōtri-
stantur. et hi sunt adulatorēs. Et quidam omni verbo re-
sistūt. et hi litigiosi sunt. Contra hos loquitur hic. Ideo di-
citur. 2. Ti. 2. Seruum autē dñi nō oportet lingare: sc̄z
mansuetum esse ad omnes et c. Prouer. 20. Honor est ho-
mini qui se separat a contentione et c. Sed mediū te-
nens vt quādoq; delectet verbis: quādoq; contristetur
ē virtuosus. 2. Corin. 2. Si contristauī vos in epistola
non me penitet et c. Deinde cum dicit. Sed modestos
et c. ostendit quomō se habeant in operatione boni et p̄-
mo in exteriorib⁹ actibus dicēs. Sed modestos et c. Et
autē modestia virtus p̄ quam aliquis in omnibus exte-
rioribus modum tenet vt non offendat cuiusq; aspectus.
Phil. 4. Modestia vestra nota sit omnibus hominib⁹
et c. puer. 22. Finis modestie timor domini diuitie glori-
a et vita et c. Quanto autem quis est impetuosior in in-
terioribus affectibus: tanto refrenatur difficiliter etiam
in exterioribus. Talis autē est inter omnes affectus ire.
Et ideo contra hoc ponit mansuetudinē que moderatur
passiones ire. Unde dicit. Omnem mansuetudinē ostē-
dentes ad omnes homines Mat. 11. Discite a me quia
mitis sum et humilis corde et c. Jac. 1. In mansuetudine
suscipite instrum verbum quod potest saluare animas ve-
stras. Deinde cū dicit. Eramus em̄ et nos et c. assignat
rationem predictorū et maxime huius vltimi sc̄z q̄ sint
mansueti. Possent em̄ dicere. quomō erimus mansueti
ad infideles: quomō ad malos: Non em̄ hoc possumus.
Respondet. considera te qualis fueris. Et ideo contra
iram optimū remedium est recognitio fragilitatis pp̄rie.
Et ideo p̄mo ponit statum eorum p̄teritum. Secundo
ostendit vnde venerunt ad statum p̄fectionis ibi. Cum
autem benignitas et c. Item p̄mo ponit defectus p̄ter-
nentes ad intellectum. Secundo ad affectum ibi. Ser-
uientes et c. Intellectus autē potest dupliciter deficere.
Vel quia deficit a vera cognitione sicut per ignorantia
negationis. Vel quia incidit in opinionē falsi. Verū autē
in rebus diuinis dupliciter aliqui percipiunt. Quidā
em̄ solum per fidem. quidam p̄ gustando p̄ lumen sapi-
entie p̄ apertam aliquam cognitionem. Unde Titum ad
secundū dicit. Eramus insipientes id est p̄uati ista sapi-
entia Luc. 24. Dabo vobis os et sapientiam et c. Quan-
tum ad p̄mū dicit. Increduli id est infideles Ezech. 2.
Increduli et subuersores sunt tecū et c. Sed et eramus
incidentes in p̄trariā opinionē. Vbi dicit. Errātes id est
falsum p̄ vero tenētes. Esa. 19. Errare fecerūt egyptū
in omni ope suo et c. Deinde ponit ea q̄ p̄tinet ad corrupti-
onē affect⁹. et p̄mo q̄tū ad se. Sc̄do q̄tū ad alios ibi. In
malicia et c. Affect⁹ autē hoīs tūc ē rect⁹ q̄ fuit rōi et vti-
licitis delectationib⁹ fm̄ rationes. Quando q̄ nō sequit
rōē sc̄z sua desideria tūc corrumpit. Unde dicit. Serui-
entes desiderijs et voluptatibus varijs. Voluptates res
spiciūt pctā delectationū carnaliū vt sunt luxuria et gul-

Explanatio sancti Thome

Desideria vero quelibet alia vitia vt sunt ambitio ⁊ aua-
ritia ⁊ butusmodi. *Eccl. 12.* Post concupis tuas nō eas
⁊ a voluptate tua auertere ⁊c. *Ro. 6.* Non regnet pecca-
tū in vestro mortali corpore vt obediatis concupiscentijs
eius. 2. *1. 3.* Voluptatum amatores magis q̄ dei ⁊c.
¶ Deinde cū dicit. In malicia ⁊c. ponit peccata in ordi-
ne ad alios. Et p̄mo malicia q̄ est volūtas nocēdi alteri.
Effect⁹ est denotā a fine. Qui ḡ intendit inferre malū
dicit maliciosus *1ac. 1.* Propt̄ qd̄ abiciens oēm imū-
ditiā ⁊ abundantia malicie ⁊c. Secūdo ponit inuidiā q̄
dolet de pximi bono sicut malicia infert malū; puer. 1. 4.
Putredo offiū inuidia. Tertio ponit odiū. Unde dicit.
Odibiles sez vel deo p̄ hoc q̄ faciūt pctm̄ *Sap. 14.* Si-
militer aut̄ sunt odio deo impius ⁊ impietas ei⁹. *Ro. 1.*
Detractores deo odibiles ⁊c. Vel proximo qm̄ faciūt il-
lud vnde prim⁹ eos odio habere debeat. Et addit odie-
ntes inuicē. Quasi dicat. Et nos etiaz odiebam⁹ alios
1. *Jo. 3.* Qui odit fratrem suū homicida ē. ¶ Deinde cuz
dicit. Cū aut̄ benignitas ⁊c. ostendit statū salutis nre. cur⁹
ordinē ⁊ p̄cessum p̄mo describit. Secūdo affirmat dicitū
sibi. Fidelis sermo ⁊c. Circa primū quattuor facit. qz p̄-
mo ostendit causam salutis. Scdo rōem saluandi sibi. Non
ex operib⁹ iusticie ⁊c. Tertio modū ei⁹ sibi. Per lauacrū
⁊c. Quarto finē sibi. Et iustificati ⁊c. Causa aut̄ nre salu-
tis est charitas dei. *Eph. 2.* De⁹ aut̄ q̄ diues est in miseri-
cordia pp̄t̄ nimia charitatē suā q̄ dilexit nos ⁊c. Hanc
charitatē describit p̄mo q̄tū ad affectū. Scdo q̄tū ad ef-
fectū. Interior charitatis affect⁹ designat in benignitas
te q̄ dicit bona ignetas. Ignis aut̄ significat amorem.
Cañ. 8. Lampades ei⁹ lāpades ignis atqz flāmaz. Be-
gnitas ḡ est amor interior. p̄fundens bona ad exteriora.
Hec ab eterno fuit in deo; qz amor eius est causa oīm *Jo-*
el. 2. Benign⁹ ⁊ misericors est ⁊c. s; hoc qm̄ nō appe-
bat. *Esa. 63.* Ubi nūc zel⁹ tu⁹ ⁊ fortitudo tua mltitudi-
seru tuoz ⁊ miserationū tuaz sup me p̄tinuerūt se. ¶ S; p̄
effectū appuit qd̄ designat sibi dicit. Hūanitas. qd̄ dupl̄
ei⁹ pōt intelligi vel s̄m qd̄ significat hūanā naturā. q. di-
cat. Appuit benignitas ⁊ humanitas qm̄ de⁹ ex benigni-
tate ē hō factus *Phil. 2.* Habitu inueni⁹ vt hō. ps. Be-
nedices corone ani benignitatis tue ⁊c. Vel s̄m qd̄ desi-
gnat virtutē que consistit in exteriori subuentione in des-
fectib⁹ alioz. Cū humanū esse ē cōdescendere *Act. vlt.*
Barbari aut̄ p̄stābāt nō modicā humanitatē nobis. Sic
deus cōdescendit nris defectib⁹. ps. Ipse cognouit s̄-
gmentū nrm̄. Et hoc saluatoris; qz vt dicit. ps. Sal⁹ aut̄
iustoz a dño ⁊c. ¶ Deinde cum dicit. Non ex operibus
⁊c. ponit rōem saluandi. Et p̄mo excludit ratio p̄sumpta.
Secūdo ostendit ratio vera. Ratio p̄sumpta est qz pp̄
merita nostra sumus saluati qd̄ excludit cū dicit. Non ex
operib⁹ ⁊c. *Ro. 11.* Reliquie s̄m electionē gratie dei sal-
ue facte sunt ⁊c. *Deut. 9.* Nō p̄pter iusticias tuas ⁊ eq̄-
tates cordis tui ingredieris vt possideas terrā eoz ⁊c.
Sed vera ratio est sola miseratio dei. Unde dicit. Sed
s̄m suā ⁊c. *1. 3.* Misericordia ei⁹ a p̄sentie in p̄gentes
⁊c. ¶ Modus salutis adipiscende est p̄ baptismū quem
p̄mo p̄ponit. Secūdo effectū eius. Tertio causam. Di-
cit ergo p̄ lauacrū id ē saluacō aque in verbo vite ⁊c.
Eph. 5. Mundans eam lauacro aque in verbo vite ⁊c.
Zach. 13. Erit fons patens domui dauid ⁊ habitantib⁹
hierusalē in ablutione pctōris ⁊ menstruate ⁊c. ¶ Quā-
tum ad effect⁹ eius sciendū est qd̄ hō indigebat duob⁹ in
statu p̄ditionis q̄ consecutus est p̄ xpm̄; sez participatiōe
diuine nature ⁊ depositione vetustatis. Erat em̄ separa-
tus a deo. *Esa. 59.* Iniquitates v̄re diuiserūt inter vos et
deū v̄m ⁊ pctā v̄ra abscederūt faciē eius a vobis ne ex-

audiret ⁊c. Et *Baruch. 3.* Inueterasti in t̄ra aliena. S; p̄-
mū p̄sequimur p̄ xpm̄ scz p̄ticipatiōe nature diuine. 1.
Pe. 1. Et p̄ hoc efficiamur consortes diuine nature ⁊c.
S; noua natura nō acq̄rit nisi p̄ generationē. S; tamē
hec natura ita datur qz etiam remanet nostra. ⁊ ita sup̄
additur. Sic em̄ generat̄ participatiō in filioz dei qz nō
destruit homo *Jo. 3.* Oportet vos nasci venno. Et ideo
dicit generatio *1ac. 1.* Voluntarie genuit nos verbo ve-
ritatis sue ⁊c. Homo etiam p̄ christū deposuit vetustatē
reparatus ad integritatem nature. ⁊ hoc vocat̄ renoua-
tio. *Eph. 4.* Renouamini sp̄m̄ mentis vestre ⁊c. ¶ S; p̄
que est causa huius effectus vt cor abluat. Hec virtus ē
a sancta ⁊ indiuidua trinitate. *Matth. vltimo.* In nomi-
ne patris ⁊ filij ⁊ sp̄s sancti ⁊c. Unde ex christo baptiza-
to pater in voce; filius in carne; sp̄s sanctus in columbe
specie apparuerunt. Et ideo dicit. Sp̄s sancti id est quā
sp̄s sancti facit ⁊c. ps. Emitte sp̄m̄ tuū ⁊c. Item est res
generatio p̄ sp̄m̄ *Gal. 4.* Misit deus spiritūz filij sui in
corda vestra clamantē abba pater ⁊c. *Ro. 8.* Non acce-
pistis spiritūz seruitutis iterum in timore; sed accepistis
spiritum adoptionis filioz in quo clamamus abba pa-
ter. Sed hunc sp̄m̄ dat deus p̄ quem effudit abunde
vt designet copiaz gratie in baptismo vnde sit plena pec-
catorum remissio. *Jobel. 2.* Effundā de spiritu meo sup̄
omnē carnem ⁊c. *Esa. 44.* Effundam sp̄m̄ meū sup̄ se-
men tuum ⁊c. Et p̄pter diuersa dona gratiarum *1ac. 1.*
Qui dat omnibus affluenter ⁊ non impogat ⁊ dabit ei
Hoc etiam datur p̄ xpm̄ iesum. *Jo. 16.* Paraclitus quē
ego mittam vobis ⁊c. In xpo em̄ duas naturas inueni-
mus; ⁊ ad vtrāqz pertinet qz christus dei sp̄s sanctum.
Quantū quidem ad diuinā quia est verbū ex quo simul
⁊ a patre p̄cedit amor. Amor autē in nobis procedit ex
conceptione cordis cuius conceptio est verbum. q̄tū
vero ad humanā quia xps accepit summā plenitudinē
eius ita qz p̄ eū ad oēs deriuat. *Jo. 1.* Pleni ḡre ⁊ veri-
tatis. Et paulo post. Et de plenitudine omnes nos acce-
pimus gratiam p̄ gratia. Et capitulo tertio. Non enim
ad mensuram dat deus spiritum ⁊c. Et ideo baptismus
⁊ alia sacramenta non habent efficaciam nisi ex virtute
humanitatis ⁊ passionis christi. ¶ Deinde cuz dicit. Et
iustificati ⁊c. ponitur finis salutis nostre que est partici-
patio vite eterne. Unde dicit. heredes. Idem autē est ius-
tificati vel quod pius dixerat regenerati. In iustifica-
tionē impij sunt duo termini. scz a quo; q̄ est remissio cal-
pe. ⁊ hec est renouatio. ⁊ ad quem; qui est infusio gratie.
⁊ hoc ad regenerationē pertinet. Dicit ergo. Ideo ver-
bum caro factum est vt iustificati id est renouati per gra-
tiam; quia iustificatio non fit sine gratia. Sed nunquid
deus posset remittere culpam sine gratie infusione? Uti
datur qz sic. quia a p̄ncipio poterat constituere homines
esse sine gratia ⁊ culpa. Respondeo dicendū est qz aliud
est de homie qui nunq̄ offendit. qz sic potest esse sine gra-
tia ⁊ sine culpa. ⁊ aliud est de homie qui iam peccauit
q̄ nō potest esse quin odiat vel diligit. ⁊ si a deo diligit
oportet qz diligit. ⁊ si diligit oportet qz p̄stet ei grā. qz
sine gratia non diligit. ⁊ qz etiam per hoc efficiat heres
redes. 1. *Pe. 1.* Hereditatē incorruptibilem ⁊ incontami-
natam ⁊ imarcessibilem conseruatā in celis in vobis ⁊c.
Et hoc vite eterne. ps. Funes ceciderūt mibi in p̄clat-
ris ⁊c. S; quomō heredes s̄m spem; quia iam nobis ins
est spes huius vite. *Ro. 5.* Gloriamur in spe ⁊ glorie fi-
lioz dei. ¶ Deinde cum dicit. Fidelis sermo ⁊c. pro-
bat dicta de salute nostra ⁊ spe. Quasi dicit. hoc dictūz
est fidele *Apoc. vltio.* Hec verba fidelissima ⁊ vera sunt
¶ Deinde cum dicit. Et de his volo ⁊c. mandat hoc p̄
dicari. Et p̄mo ponit p̄ceptū. Secūdo rōem assignat sibi.

in epistolam ad Titum III

Hec sunt etc. Dicit ergo. Et de his scz que ad dei benefi-
cia reprehensionem peccatorum. documenta fidei et morum
volo te confirmare scz alios. Job. 4. Vacillantes confir-
mauerunt sermones tui. etc. Act. 15. Et confirmauerunt
eos. Et ratio huius est ut curent etc. quod potest intelli-
gi de prelatibus. Quasi dicat. Volo quod confirmes viatores
id est prelatos ut ipsi curent preesse his qui credunt deo
scz fidelibus in bonis operibus. 1. Pe. 2. Et bonis ope-
ribus vos considerantes glorificent deum etc. Matth. 5.
ut videant opera vestra bona et glorificent patrem vestrum
etc. Hec verba sunt bona: quod de bonitate dei. Matth. 12.
Bonus homo de bono thesauro profert bona. Matia. 13.
48. Ego dominus deus tuus docens te vitia.

Lectio secunda.

Qualitas autem questiones et genea-
logias et contentiones et pugnas le-
gis deuita. Sunt enim inutiles et va-
ne. Hereticum hominem post unam et secundam
correctionem deuita. sciens quia subuersus
est qui eiusmodi est: et delinquit cum sit pro-
prio iudicio condemnatus. Cum misero ad
te arthemam aut tychicum festina ad me veni
re nicopolim. Ibi eum statim hymare. Ze-
nam legisperitum et apollo sollicite premitte:
ut nihil illis desit. Discant autem et vestri bo-
nis operibus preesse ad usus necessarios ut
non sint infructuosi. Salutant te qui mecum
sunt omnes. Saluta eos qui nos amant in
fide. Gra dei cum omnibus vobis Amen.

Supra apud docuit Titum qualia ad instructionem pos-
sunt proponat: nunc ostendit que vitet in doctrina. Et pri-
mo facit hoc. Secundo scribit quedam familiaria ibi. Cum
misero etc. Item prima in duas. quod primo ostendit quomodo vi-
tet inutilis et aliena dogmata. Secundo quomodo vitet here-
ticos ibi. Hereticum etc. Circa primum duo facit. quia pri-
mo ostendit que sunt vitanda in sua doctrina. Secundo
rationem assignat ibi. Sunt enim etc. Notandum est autem
circa primum quod ad eum quod pertinet doctrina alicuius scientie
primo pertinet ut satisfiat, questionibus que mouent in
illa. Secundo ut per se aliqua tractet. Tertio ut disputet
cum resistentibus. Et quarto quod doceat quid circa eas sit
vitandum. In alijs autem scientijs nullus sapiens cuius-
bet questionem respondet. sed tantum ad eas que pertinent
ad suam scientiam. Ita doctor veritatis non debet cuius-
bet questionem respondere. Stulticia enim sapientie oppo-
nitur. Hec autem doctrina est sapientie. Deut. 4. Hec enim
sapientia vestra et intellectus coram populis etc. Que-
stiones ergo aduersantes intentionibus doctrine istius
stulte sunt. aduersant autem ei illa que sunt indisciplinabi-
lia. Job. 34. Job autem stulte locutus est: et verba illi non
sonant disciplinam etc. Item quando manifestum proponit ut
dubium scz quecumque debet aliquis per se tenere in scientia
Et hec sunt que spectant ad instructionem fidei et eruditi-
onem morum. et quedam sunt que debet vitare. Unde dicit.
genealogias. Ponunt enim genealogie in scripturis propter
mysteria et propter intellectum historicum. In resistendo im-
pugnantibus debet vitare contentiones et pugnas. Quia
enim est disputatio ad inquisitionem veritatis est laudabile:
sed qui est ad ostendendum quid sit tenendum et quod vitandum:
tales sunt vitande. puer. 20. Honor est homini qui sepat
se a contentione etc. 2. Ti. 2. Noli verbis contendere.

Pugne legis sunt que non ex vitio disputantur: sed que
oriuntur ex contrarietate in scriptura vel rationibus contra-
rijs. Sed nunquid huiusmodi semper sunt vitande? Dicit
dum est in scriptura sacra finem veritatem nihil est contrarium.
Sed si aliquid apparet contrarium. Vel est quod non intelli-
gitur. Vel corrupta sunt vitio scriptorum quod patet spe-
cialiter in numeris et genealogijs. Et hoc idem quod veterina-
ri non possunt vult quod vitent. Et hoc loquitur quod inutilis sunt. Et
doctor ad duo intendere debet. scz ad utilitatem et ad veri-
tatem. puer. 8. Veritatem meditabitur guttur meum etc. Esa.
48. Ego dominus deus tuus docens te vitia. Non est ergo
intromittendum se de inutilibus et que non habent solidam
veritatem. Scire enim singularia ut sunt genealogie non
est ad perfectionem intellectus nec ad instructionem morum nec
fidei. Et sunt vane: quod non habent solidam veritatem. De
inde cum dicit. Hereticum etc. ostendit qui sunt vitandi
inter homines. et primo ostendit quod heretici. Secundo ostendit
rationem huius ibi. Sciens quod etc. Dicit ergo hereticum
hominem etc. Ibi notandum est quid faciat esse hereticum. et
accipienda est prima ratio huius nominis hereticus. Non enim
dicitur a diuisione: sed ab electione ut dicit hieronymus. In
greco enim heresis dicitur electio. Unde hereticus id est ele-
ctius quasi pertinaciter adherens secte alicuius quam ali-
git. Unde sciendum est quod omnis hereticus est errans. et non
ecouersio propter duo. Primo ex parte materie circa quam
errat. puta si non est circa fines vite humane: vel circa id
quod ad fidem pertinet et bonos mores. Talis enim sic errans
non est hereticus. Si vero erraret circa ea que sunt ad fi-
nem vite humane semper est hereticus. Et dico finem vite
humane: quod apud antiquos erant secte ponentes diuer-
sum finem fidei. ut patet de stoicis et epicuris: Et sic si
aliquis diceret deum non esse trinum et unum et fornicati-
onem non esse peccatum est hereticus. Secundo ex pre-
electionis: quod eligens si non est pertinax: sed est paratus
corrigi secundum ecclesie determinationem. et sic non est ex malis
causis: sed ex ignorantia non est hereticus. Hunc ergo deuita
propter periculum. 2. Ti. 2. Sermo eorum ut cancer serpit
Item nec aliquis comunicet peccatis eorum ne videat eis
consentire. 2. Jo. ca. vnico. Si quis venerit ad vos et hanc
doctrinam non afferat etc. Item propter penam. Numeri. 16.
Recedite a tabernaculis hominum impiorum: et nolite tan-
gere que ad eos pertinent etc. Vult tamen quod moueat. et si non
dimittit tunc est hereticus et vitandus. Et dicit post primam
et secundam correctionem. Sic enim fit in ecclesia in excom-
municationibus. Et ratio est quod errantis numeri omnis rei ha-
bet principium medium et finem. Ideo accipit ut sufficiens ad
omnia. 2. Corin. vltimo. Ecce iam tertio hoc venio ad vos
etc. Item propter perfectionem numeri ternarij. Ratio autem
deuicationis est quod cum errante agendum a principio ut cor-
rigat. Matth. 9. Non est opus valentibus medicis: sed male
habentibus etc. Et id non est dimittendum quod videat si cu-
rari poterit. sed si non potest sanari tunc est dimittendum. Luc.
19. Ex ore tuo te iudico serue neque. Deum cum dicit. Tu
misero etc. scribit quedam familiaria. Et primo quedam dispo-
nenda circa ipsum. Secundo epistolam terminat in salute. Dis-
cit ergo. Tu misero etc. Ibi duo disciplinam erant apostoli. Alios misit
quod volebat quod titus iret ad eum nec determinat ei tempus: sed
locum. eo ei idignit in adiutorium predicandi. voluit tamen premit-
ti arthemam et ostendit quod de eis disponat. Secundo obiectionem re-
spodet ibi. Discant autem et vestri etc. Apollo iste dicitur Act. 19.
erat episcopus corinthiorum propter quorum culpam dimisit eos et
iuit cretam ad thimum. sed correctis corinthijs apud res-
uocat eum. Vocat autem zenam legisperitum licet et apol-
lo esset valde doctus: quod in iudaismo habuit hanc digni-
tatem. Ratio autem quare istos vult premitte et non thimum
est quod thimus necessarius erat apud cretam propter episcopus